

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 20 (178)

16. mail 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas " 500.—
 veerandaastas " 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas " 400.—
 veerandaastas " 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103.

Kuulutuste hind:	
1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 " " 2000.—	1/8 " " 500.—
1/3 " " 1350.—	1/16 " " 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75%0, tekstis 100%0 kallim.
 Adressi muutmine 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) Eug. Maddison, Riigi- ja omavalitsuste teenijate õiguslik seisukord. 2) Politseinikkude korterioludest. 3) Segakohtud Egiptuses. 4) Prantsusmaa Sherlock Holmes. 5) Vanemkordnik Hans Saar. 6) Ametlik osa. 7) Väljamaalt. 8) Kuulutused.

Riigi- ja omavalitsuste teenijate õiguslik seisukord.

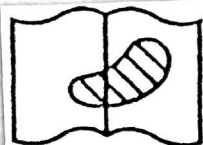
Eugen Maddison.

(Lõpp.)

Nii siis tuleb maksvate seaduste järele riigiteenijateks, õigemini ametnikkudeks lugeda kõiki, kes riigiga avalik-õiguslikus teenistuslikus vahekorras, s. t. nõnda nimetatud ametnikke, kui ka alamteenijaid. Välja jääksid ainult need, kes ajutiste või juhusliste tööde peal (nõnda nimetatud ajutised tööjõud).

See seisukoht on maksev ka omavalitsuste teenijate kohta. Samuti kui riigiteenijad, seisavad nad omavalitsusega avalik-õiguslikus teenistuslikus vahekorras — neid võib lugeda isegi, nagu sakslased teevad, „als mittelbare Staatsbeamte“. Vahe on ainult selles, et riigi asemel, on teine poliitiline üksus (Gemeinschaft). Kui vene ajast päritud omavalitsusseadused, näit. linnaseadus, kõnelevad palgalistest ametnikkudest (служение по найму),

siis on see ainult anahronism. Omavalitsused ei olnud enne kohaliku valitsuse orgaanid (органы местного управления), mispärast seadusandja oli ka sel seisukohal, et omavalitsustes on valitud ja palgatud, kuid mitte nimetatud ametnikud. Nimetada võisid ainult riigivõimu teostajad. Nüüd aga on omavalitsused kohaliku valitsuse orgaanid, on riigivõimu teostajad. Sel seisukohal asuvad nii põhiseadus, kui ka maksvad omavalitsuse seadused. Muu seas, on see vaade omavalitsusteenijate kohta väljendatud meie oma seadusandlusaktides, näit. maakonna nõukogu kodukorras (§ 17 märkus 2 ja § 37), vallandukogude valimisseadus („R. T.“ nr. 26 — 1921 a.) § 85, neis kõneldakse juba ametnikkude määramisest, kuid mitte palkamisest. See lignemine riigiametnikkudele

kestab ka edasi, näit. riigi- ja omavalitsuste teenijate pensioniseadus. Puudub veel ainult omavalitsuste teenijate teenistusseadus. Selle aset täidavad praegu omavalitsuste esituskogude sellekohased määrused, millel omavalitsuste teenijate kohta sama jõud, nagu sellekohastel teenistusseadustel riigiteenijate kohta. Kahtlemata, et need määrused võivad mitmekesised olla, sest omavalitsusi on palju ja puudub keskkoht, kes asjasse ühtlust looks. Seda ülesannet võiksid nõuandva asutustena praegu linnade- ja maakonnavalitsuste liidud täita, samuti riigi ja omavalitsuste teenijate keskkliit. Kuid tulevikus oleks siiski soovitatav, et neid teenistusvahetuskordi lahendaks sellekohane omavalitsus või isegi ühine riigi- ja omavalitsuste teenistusseadus. Edasi peatuksime küsimuse juures, keda võidakse võtta riigi- ja omavalitsuste teenistusse. Mis puutub omavalitsustesse, siis on nad täiesti vabad oma ametnikkude valikus. Neist enestest oleneb ühede või teiste nõuete või tingimuste ülesseadmine, kuid seda, mis nad täna üles seadnud, võivad nad homme jällegi muuta. Riigiteenistuse kohta aga on maksvad seadused, mis nii kergesti muudetavad ei ole. Maksvate seaduste järele võetakse riigiteenistusse Eesti kodanikud: ametid, millele peale võidakse ka välismaalasi nimetada, on seaduses täpselt tähendatud. Teenistusse võidakse võtta nii mehi, kui ka naisi. Kui siin oleks tahetud vahet teha meeste ja naiste vahel, siis oleks sellest põhiseaduses ka midagi öeldud, kuid põhiseaduse järele (§ 6) on kõik Eesti kodanikud ühetalised. Teenistusse astujad peavad vastama teatavale vanadusele: maksva seaduse järele (kod. teenistuse sead. § 14) on see 16 aastat. Hariduse kohta käivad nõudmised on üldiselt väga madalad: ametisse võidakse võtta neid, kes oskab kirjutada ja lugeda, tunneb grammatikat ja aritmeetikat. Kuid teiselt poolt, arvesse võttes, et esimese aukraadi jaoks oli vana aial tarvis kreiskooli haridus, ilma milleta ei saadud teenistuses ameti kõrgendust, tuleb järeldada, et see nõudmine on ka praegu maksev avanseerimise tuures. Iseenesest mõistetakse, et ametisse ei või võtta isikuid, kellel kohtu otsuste põhjal õigus võetud riigiteenistuses olla. Uue riigiteenistusseaduse järele, peab ametnik vastama järgmistele nõuetele: 1) peab olema Eesti Vabariigi kodanik ja oskama riigi-

keelt; 2) peab olema vähemalt algkooli 6-aastasele kursusele vastava haridusega; 3) peab olema vähemalt 20 aastat vana; 4) peab olema tervislikult töövõimeline selle teenistuse jaoks, kuhu ta soovib astuda (§ 4). Ei või võtta ametisse neid: 1) kes seadusjõusse astunud kohtuotsuse läbi on kaotanud õiguse ametis olla; 2) kes seisavad eeluurimise või kohtu all süütegude pärast, mille eest seaduses ette nähtud vangimaja või suurem karistus, välja arvatud süüteoasjad, mis võidakse lõpetada poolte leppimisel. Nagu sellest näha, on uue riigiteenistuse seaduse nõudmised hariduse kohta samuti madalad. Nagu maksev kod. teenistusseadus, ei nõua ka uus teenistusseadus teatavat ettevalmistust, ei kõnele midagi sellest, et tuleks ametisse astujaid katsuda nende oskuses, teadmises jne., et tuleks selleks seadida sellekohased katsumise komisjonid, tuleks ametisse võtmise juures korraldada pretendentide vahel võistlusi, samuti ka sellest, et neid tuleks välja kutsuda kuulutuste kaudu (nagu seda nõutakse mõnes Shveitsi kantonis). Sellepärast on vähe lootusi, et tulevikus sarnased nähtused kaoks, kus koofi pingilt tulevaid isikuid upitatakse vastutavatele kohtadele. Järgmine küsimus oleks, kuidas tekib teenistusvahetuskord riigi või omavalitsusega. Jättes kõrvale senini teaduses mitte lõppenud vaieldusi, kas siin tegemist on ühekülgse võimu avaldusega või avalikõigusliku lepinguga, — sest et neil vaieldustel puudub praktiline tähtsus, asume otsekohe meil maksvate seaduste juure. Meie seadused kõnelevad nimetamisest, määramisest, ametisse võtmisest, millest järeldada tuleb, et meie seadusandlus — nii praegu maksev seadus, kui ka uus riigiteenistusseadus — asub seisukohal, et tähendatud teenistuslik vahetuskord tekib vastava ülemuse või asutuse ühekülgse võimu avalduse tagajärjel. Peale selle, võiksimme riigi- ja omavalitsuste teenijate üksikute õiguste ja kohuste selgitamisele asuda. Nagu juba selgitatud, on riigi- ja omavalitsuste teenijad avalikõiguslikus teenistuslikus vahetuskorras — esimesed riigiga, teised omavalitsustega. Sellest välja minnes, tuleb ka neid õigusi ja kohuseid selgitada. Nagu teada, on avalikõiguslike vahetuskordade iseäralduseks see asjaolu, et nende peasisu moodustavad kohused. See iseäraldus on maksev ka tähendatud teenistuslikus vahetuskorras. Ametisse astudes, võtab riigiteenija enda peale teatud

kohused, kus juures need kohused moodustavad tema teenistusliku vahekorra peasisu riigi või omavalitsusega. Õigused, mis ta ühtlasi omandab, on aga selleks, et ta vastavalt riigi või omavalitsuse huvidele suudaks neid kohuseid täita. Tema kohuseks on täita kõik ülesanded, mis temale usaldatud ametiga seatud. Kohuse truult, täie jõu, oskuse ja agarusega, paenutades nende täitmisel omi isiklikke huvisid üldhuvide alla. Neid täites peab ta kõiki seadusi ja ülemuse seaduslikke korraldusi silmas pidama ja temale usaldatud asju, kui seda nõuavad üldised huvid, asja iseloom, seaduse või ülemuse käsk, salajas hoidma. Seda kinnitab riigiteenija isegi vandega. Teiselt poolt sunnivad teda neid täitma ka avalikõiguslikku teenistusvahekorras maksivad distsiplinaarvastutus ja -karistused. Iseenesest mõistetav, et seda kõiki täita suudab ametnik ainult sel juhtumisel, kui tema majanduslik ja õiguslik seisukord on vastavalt kindlustatud. Kõige pealt on ametnik oma kohuste täitmise juures kindlustatud kolmandate isikute vastu teatavate kriminaal normidega. Teiseks saab ta teatavat kindlat tasu (meil tarvitatakse sõna palk). See tasu erineb erateenistuses saadavast palgast, kus mõõduandev pakkumine ja nõudmine, ja ei olene ametniku tegevuse turuhinnast. See tasu maksetakse temale põhimõtteliselt kuni surmani: teenistuses seismise ajal palga ja perekonna abiraha, peale teenistuse lõppu pensioni näol. Edasi saab ametnik ja tema perekond tasuta arstiabi. Ameti teostamise juures saab ta sellekohastes seadustes ja määrustes ettenähtud sõidu- ja päevarahad. Peale selle on temale kindlustatud iga-aastane puhkus.

Nagu öeldud, kestab teenistuslik vahekorrad põhimõtteliselt kuni ametniku pensioni peale üleminekuni. Kuid see vahekorrad võib katkeda ka enne seda ilma ametniku süüta. Niisugustel juhtumistel oli vene kodanliku teenistuse seaduses samuti ka praegu maksvates seadustes ette nähtud ametnikule määratud tasu edasimaksimine teatava aja jooksul, praegu maksva seaduse järele kolme kuu jooksul. Need põhimõtted on läbiviidud ka uues riigiteenistusseaduses, kuid selle iseäraldusega, et ta loob ühe uue liigi riigiteenijaid — nimelt vabateenijaid, kelle kohta maksivad mitte kõik ametniku õiguslikku ja majanduslikku seisukorda kindlustavad määrused. Edasi tuleks

vaatlemisele võtta küsimus, kuidas mõjub teenistuslik vahekorrad riigi- ja omavalitsusteenijate, kui kodanikkude peale. Et põhiseadus ametnikkude kohta erandeid ette ei näe, tuleb järeldada, et nendel põhimõtteliselt need samad õigused, mis igal kodanikul, kuid selle juures tuleb igatahes arvestada selle asjaoluga, et nende kasutamisel nad mitte vastollu ei sattu oma peale võetud avalikõiguslikkude kohustega. Mis puutub kõige pealt nende poliitilistesse õigustesse, siis on põhiseadusega neile kindlustatud valimisõigused. Nad võivad valimistest osa võtta, võivad ka ise valitud saada, kuid viimasel juhtumisel peavad riigiteenijad teenistusest lahkuma, — ainult valitsuse liigete abidel on lubatud ametisse edasi jääda.

Edasi, nagu teada, on kõikidele kodanikkudele kindlustatud teatavad põhiõigused. Neist võivad riigi- ja omavalitsuse teenijaid huvitada järgmised: mõtte ja sõna vabadus, petitsiooni õigus, koosoleku vabadus, õigus ühinguisse ja liitudesse koonduda ja neist osa võtta ja lõpuks streigi vabadus. Põhiseaduse § 13 järele on igal kodanikul õigus oma mõtteid vabalt avaldada sõnas, trükis, kirjas, pildis või kujutuses. Järjekult on see õigus ka riigi- ja omavalitsuse teenijatel. Võttes aga arvesse nende vahekorrad riigi või omavalitsustega — tuleks järeldada, et see õigus siiski teataval määral piiratud. Iseenesest mõistetav, et ameti teostamise juures peavad nad nende juhtnõude järele käima, mis neile ülemuse poolt ette kirjutatud. Millega nad nõus ei ole, selle vastu peavad nad passiivseks jääma. Väljaspool teenistust ei ole aga neil keelatud kõiki seda arvustada kas kõnes, või kirjas, kuid arvustamine peab olema asjalik, ning mitte pahatahtliku agitatsiooni ilmet kandma.

Põhiseaduse § 15 järele, on Eestis kindlustatud õigus pöörata kaebustega ja palvetega vastavate avalikkude asutuste poole. Tähendatud, n. n. petitsiooni õigus on riigi- ja omavalitsuste teenijatel täiel määral — võib ütelda, et see õigus kujutab enesest kõige kindlama abinõu nende õiguste kaitsmisel. Nagu näitab tegelik elu, on selle abinõu tarvitamine meil ikka tagajärgi annud.

Samuti ei ole piiratud riigi- ja omavalitsuste teenijate suhtes koosolekute vabadus. Nad võivad neid ise korraldada, võivad ka teiste poolt korraldatavatest koos-

olekutest osa võtta. Kuid siin peaks maksev olema seesama nõudmine, mis sõnavabaduse kasutamise juures, s. t. et ametnikule on keelatud nii aktiivne osavõtt, kui ka koosolekute eneste korraldamine, mille aineks pahatahtlik agitatsioon nende vastu, kellele ta, kui ametnik, võlgneb us tavust. Ühenduses sõna ja koosolekute vabadustega seisab õigus koonduda ühinguisse ja liitudesse ja nendest liikmena osa võtta. Iseenesest mõistetav, et riigi ja omavalitsuse teenija, nagu iga teine kodanik, ei või olla sarnase ühingu liikmeks, kelle ülesandeks maksva riigikorra vägivaldne kukutamine. Samuti ei või ta olla liikmena ühingu, kelle ülesanded kriminaal seadustele vastu käivad, sest ametniku ülevahtamine väljaspool teenistust peab koha vääriline olema, mida ta peab. Teiselt poolt ei ole ametnikkudele keelatud koonduda igasugustesse ühinguisse — nagu amet-, kultuur-, spordi jne. ühinguisse, võtta osa liikmena igast poliitilisest erakonnast, selle juures aga mitte unustades, et tema aktiivne tegevus peab vastama enda peale võetud kohustele. Tema tegevus peab olema korrektne, heatahtlik ja asjalik. Edasi kõneleb põhiseadus, et streigi vabadus on Eestis kindlustatud. Kui riigiteenistus oleks erateenistus — siis ei oleks kahtlust selle kohta — kas riigiteenijad, samuti ka omavalitsuse, on õigustatud tarvitama seda abinõu võitluses oma elujärje parandamiseks ja töstmiseks. Streik ei ole meil keelatud, vaid isegi lubatud võitluse abinõu seal, kus kapital ja töö üksteise vastu üles seatud — see tuleb aga ette ainult erateenistuses — järjekult, kui riigiteenistus oleks erateenistus, oleks streik lubatud ka ametnikule. Kuid riigiteenistus — samuti ka omavalitsusteenis tus ei ole erateenistus, ta on avalikõiguslik teenistus, kus ei ole kapitali ja töö vahetordi, ei ole tööandjat, kus selle asemel valitseb võimu vahetord (Gewaltverhältniss) riigi või omavalitsuse ja nende teenijate-organide vahel. Teiste sõnadega, streik ja avalikõiguslik teenistus ei ole kokkukõlastatavad. Streik looks sarnase seisukorra, kus avalik teenistus, s. o. üldsuse huvid, millele valvel ametnik seisab, taganema peavad ametnikkude erahuvides ees. Ametnikkude streik võiks seisma panna terve riiklise aparadi tegevuse — ja kes kannataks selle all? Kannataks ainult riik, rahvas — sest siin, nagu iuba öeldud, ei ole tööandjat, ei ole kapitali, kelle huvides kasupüüd.

Ametnikkude streik on mõeldav ja õigustatud siis — nagu seda tõendavad Sak samaa 1918 ja 1920 aa. sündmused, kui streigi ülesandeks riigi ja rahva huvide kaitse. Tutvunedes sellega, mis on avalikõiguslik teenistus, kuidas ta tekib, missugused on avalikõiguslikus teenistuses seisvate isikute kohused ja õigused, tuleks veel peatuda küsimuse juures, kuidas lõpeb avalikõiguslik teenistusvahetord. Avalikõiguslik teenistuslik vahetord lõpeb esiteks selles teenistuses seisva isiku enda soovil. Vabatahtlikult astudes teenistusse, võib ta sellest ka vabatahtlikult lah kuda, s. t. et teda ei või sundida teenistusse jääma, kuid teiselt poolt ei või ta ka enne ametit tegelikult maha panna, kui ta ei ole vastava ülemuse poolt vabastatud. Teiseks — teda võib teenistusest vabastada kriminaal kohtu korras süütegude eest, millede karistusega kaasas käib ametist vabastamine. Et meil maksev ka distsiplinaar karistamise kord — siis on maksvate seaduste järele võimalik ametnikke ametist lahti lasta (УДАЛИТЬ ОТ ДОЛЖНОСТИ) kohtu korra asemel ka tähendatud korras vastava ülemuse poolt, kuid ainult nuhtluse seaduses ette nähtud süütegude eest, sest iseäraline distsiplinaarõigus on meil välia kuinemas ainult sõjaväe ja politsei aladel ja ta puudub veel teistel avalikõigusliku teenistuse aladel. Ametnikke võib vabastada koos seisude vähendamise korral ja riigiasutuste töö koondamise otstarbel.

Hiljuti maksmapandud riigiteenistus seaduse § 42 järele, võib Vabariigi Valitsus ametnikke ametist vabastada, kui ta leiab, et ametniku tegevus riigi huvidele kahjulik. Arvesse võttes, et seadus lähemalt ära ei tähenda, mis ta kahjulikkuse all mõistab, võib siin tulevikus oodata palju üllatusi, sest valitsuse otsused on lõpuli kud, s. t., et nad ei allu kohtu kontrolli alla. Täna võib olla enamuses üks erakond ja moodustada valitsust, homme aga teine. Igal erakonnal aga võib olla oma vaade kahjulikkuse peale. See lubab oletada, et tähendatud paragrahv võib tulevikus muutuda erakondadele teatavaks poliitiliseks abinõuks. Uus riigiteenistus seadus näeb ette veel teisi ametist vabastamise põhjusi — nagu parandamata haigus ja sunduslise pensioni peale üleviimine, kui ametnik pensioni välia teeninud. Nende põhjuste vastu ei vaielda — sest neil iuhumistel on kaitsud nii riigi, kui ka

ametniku enese huvid. Iseenesest mõistetakse, et teenistusvahetuse lõpetab ka ametniku surm.

Lõpetades sellega oma ülevaatus riigi- ja omavalitsuste teenijate seisukorra üle — tahaks veel vähe peatuda küsimuse juures, kuivõrd riigi- ja omavalitsuste teenijate õigused üldse kaitset, eriti kohtute ees, leiavad. Nagu juba eelpool öeldud, on neil laialdane petitsiooni õigus, edasi on neil võimalus läbikäimistesse astuda vastavate Riigikogu rühmadega, kes õigustatud vastavate arupärimistega ja kü-

simustega esinema, on võimalus kasutada ajalehete veergusid, on võimalus valimistel ise oma nimekirjaga esineda jne. Mis puutub kohtu kaitse, siis on Riigikohus seisukohale asunud, et avalikõigustlikus teenistuses seisvatele isikutele pakutakse kohtulik kaitse administratiivkohtu korras, kus kaalumisele võetakse, kas tähendatud ülemuse poolt astunud samm on põhjendatud ja kas ta vastab nendele nõuetele, mis selleks vastavates seadustes ette nähtud.

Politseiametnikkude korterioludest.

Juba varem on selles aegkirias sõna võetud politseiametnikkude korterite suhtes, kuid kuni siiaajani ei ole see küsimus leidnud mingisugust lahendust. Omalt poolt võin ainult tõendada, et politseiametnikkudele, eriti maal, tuleks tingimata korteri muretsemiseks vastav tasu määrata, sest praegune palk, eriti, perekonnaga inimesele, ei võimalda suurema kui ühetoalise korteri muretsemist. Kes maa rajoonides liikunud, see teab, missugused need korterid on, kus need asuvad, kui palju nende eest üüri nõutakse ja eriti kui raske on neid saada. Sagedasti kasutavad maaelanikud juhust ja nõuavad kunnilta kõrget hinda, sest nemad on ju parteide ajakirjandusest kümned korrad lugenud, et ametnikud Eestis saada iseäranis suurt palka, sama on kinnitanud ka mitmet värvi kõnemehed, kes enne valimisi maal ümber rändavad, et parteile hingesid püüda. Iseäranis agarad on kisa tegema suurte palgade pärast väikeste linnade ajalehed, kes vahel aastate jooksul muud oma lugejatele ei pakugi, ja meie maainimene on veel alles arenemise alguses, ei saa aru, kus algab tõde ja kus aetakse ainult partei kasuks tühia juttu, olles uskumisel, et mis leht (ajaleht) kirjutab, see on puhas ja selge tõde.

Jaoskonna- ja rajooniülem maal, kui nemad just riigi majas ei asu, peavad asuma võimalikult jaoskonna ehk rajooni keskkohas, kus on olemas kas vallamaja, telefoni kõnepunkt ehk muul kohal, kuid ikkagi seal, kus on rahva kõige suurem koondamiskoht. Nendes kohtades on üüriruumid ikka kallimad, sest mitmesugused ärimed ja hangeldajad maksavad kõrgemat hinda, vahest ka meelega, et

politseile segada kohale asumast, mis neile just soovitatav ei ole, kui politseiametnik seda suudab, sest ärimed võtab ehk paneb selle kulu tarvitaja peale, kuna politseiametnikul ei ole võimalust kellegi peale kulu edasi veeretada, vaid peab seda saadavast palgast tegema. Et aga palk kaunis väike on, siis tuleb elamiskulusid lihtsalt vähendada lihtsaima elamise ja toitmise peale üle minnes. Ka kannatab selle all ametioskus, sest puudub otsekohe võimalus muretseda vastavat kirjandust, seaduse raamatuid ja ka sagedasti ajalehe tellimine on ainult unistus.

Praegu saavad linnades tingimata riigi arvel korterid tolli, postkontori ja telefonivõrgu ülemad, maal aga kõiksugu muud ametnikud, välja arvatud politsei.

Teiste ametkonna ametnikkude juure ilmuvad kodanikud omal vabal soovil, et oma asia rahulikult ja leplikult ajada ja joonde seada. Politseiametniku juure tuleb küll enamus kodanikke samuti, kuid väga sagedasti tuleb ametnikul oma juure kodanikke tuua, et edasi saata ja kõige rohkem trellide taha, kuhu pole veel keegi heatahtlikult läinud. Nimelt viimast liiki kodanikud on need, kes rajooniülemalt iuba suuremaid ruume nõuavad, sest suuremal osal nendest puudub viisakas ülevõrdamine, mis raskendab rahulist asjaajamist.

Meil on rajooniülem ametnik, siis peame temale võimaldama ka väärilise elamise. Eriti raske on perekonnainimesel elamine maal ühetoalises korteris, kus väga sagedasti ka joobnud inimeste silmade all tuleb toimida perekonna elu tarvidusi. Lapsed, kellel need on, näevad kõiki seda, mida nendel vast tarvis ei oleks

veel näha, ja kuulevad veel rohkem, ja see võib neid juba noorelt mürgitada. Ka võivad lapsed kergesti kohkumise läbi öösel une pealt haigusi ehk vigu saada, mis mingisuguse ravitsemisega mööda ei lähe.

Neil põhjustel tuleks korteriraha maksmine tõsiselt päevakorda võtta ja tuleva 1926 aasta eelarve kokkuseadmiseks vastava ettekandega valitsusele esineda.

Tg.

Segakohtud Egiptuses.

Segakohtud (tribunaux mixtes) on institut, mida ainult hommikumaa riikides tuntakse ja mis on seatud selleks, et tüliküsimusi lahendada maa päriselanikkude ja väljamaalaste ehk võõraste enda vahel; segakohtuteks nimetatakse neid kohtuasutusi sellepärast, et kohtunikkude kolleegium koosneb pärismaalastest ja väljamaalastest, keda aga kohtunikkudeks nimetamise puhul vastava riigi ametnikkudeks loetakse.

Sarnaste kohtute sisseseadmine põhjendab sellele eriseisukorrale, millesse eurooplased ja ameeriklased üldse hommikumaa asetatud. Tarvidus segakohtute järele tekkis kõige pealt sellepärast, et hommikumaa rahvad sotsiaalsete, usuliste ja õigusliste küsimuste peale hoopis teiselt seisukohalt vaatavad, kui, näit., eurooplased; segakohtud on, tähendab, oma moodi kaitseabinõu, mida tarvitatakse läänemaade kodanikkude suhtes hommikumaa rahvaste vastu. Praegusel silmapilgul on segakohtud olemas õieti ainult veel Egiptuses, peale selle kui Türgimaal korda läiks Lausanne rahulepingusse punkti sisse võtta, mille põhjal segakohtute institut Türgimaal ära kaotatakse.

Egiptuses seati segakohtud lõpulikult sisse 1875 a., millal Egiptuse ja mõnede Euroopa riikide vahel vastav leping sõlmiti; järgmiste aastate jooksul sõlmisid sarnaseid lepinguid kõik Euroopa riigid ja Ameerika Ühisriigid. Lepingute järele on olemas kolmes kohas esimese instantsi segakohtud: Aleksandrias, Kairos ja Mansurahs, kusjuures igas kohas kohtunikkude koosseis sarnane on, et eurooplaste käes ülekaal. Nii on Kairos segakohtu liigeteks: 12 väljamaalast ja 7 pärismaalast, Aleksandrias vastavalt 10 ja 6 ning Mansurahs 5 ja 3. Apellatsioonikohtu koosseis on: 10 väljamaalast ja 6 pärismaalast, senat seisab koos 3 võõrast ja 2 oma maa kohtunikkust. Kohtute eesistuja on väljamaalane, keda valivad ametisse kohtu liikmed. Viimaseid nimetab ametisse Egiptuse valitsus, kellele väljamaalaste suhtes vastavate

riikide kohtuministrid kandidaate kinnitamiseks ette panevad. Nagu Lääne-Euroopa kohtunikkudki ei või segakohtu liikmeid ametist tagandada, neid võib ümberpaigutada ehk kõrgemale kohale ainult isiklise nõusoleku korral määrata, nemad ei tohi teist tasulist riigiametit pidada ning nendele on keelatud aumärke ja autasusid Egiptuse valitsuse poolt vastu võtta. Kohtukeeleks on riigikeel ja peale selle veel prantsuse ja itaalia keeled. Kantselei- ja teised ametnikud alluvad ainult kohtutele: prokuratuur on sisse seatud Prantsusmaa eeskujul. Mis puutub seadustesse, mille alusel kohtu mõistetakse, siis on segakohtute jaoks maksvad eriseadustikud, mis on kokku seatud maksvate Prantsusmaa seaduste eeskujul.

Sel viisil on praegu Egiptuses olemas kolm iseseisvat kohtuinstituuti: kohalikud, pärismaalaste kohtud, kus egiptlaste tsiviil- ja kriminaalasju harutatakse, segakohtud, kus väljamaalaste tsiviilasju aetakse, ning konsulaarkohtud väljamaalaste kriminaalsüütegude jaoks. Segakohtud võivad muu seas ka määruste ja seaduste rikkumiste eest aresti kuni seitsme päevani määrata.

Huvitav on järgmine asjaolu, mis on tõuke annud segakohtute instituudi ümbermoodustamise peale mõtlema hakata. Versailles'i, St.-Germain'i ja Trianon'i rahulepingutega tunnistati, et võidetud Kesk-Euroopa riikidel enam õigust segakohtute peale ei ole, s. o. et tähendatud riikide kodanikud tsiviilasjades ja väiksemates seaduste rikkumistes pärismaalaste kohtutele alluvad ja kriminaalasjades Inglise konsulaarkohtule. 1922. a. ütles Inglismaa ennast protektoraadist Egiptuse suhtes lahti ja kohustas end sellega maa sisemistesse asjadesse mitte segama. Vahupeal olid kaks sakslast ühe greeklase Egiptuses ära tapnud ning Indiasse põgenenud. Mõrtsukad saadi kätte ja toodi Egiptusse. Valitsus tahtis kuritegijaid pärismaalaste kohtu alla anda, sakslased protesteerisid ning nõudsid asia Inglise

konsulaarkohtu harutamisele andmist. Asja algusest on juba kaks aastat möödunud, kuritegijad istuvad kinni ning Egiptuse ja Saksa valitsus vahetavad diplomaatilisel teel märgukirju mõrtsukate süüteo kohtuliku alluvuse üle; veel senini pole kokkuleppele jõutud.

Nagu tähendatud, oli muu seas ka see juhtumine tõukeks segakohtute reformeerimise küsimuse ülesvõtmisele. Arusaadavalt ei taha Lääne-Euroopa ja Ameerika riigid segakohtute ära kaotamisest kuulda, mis nende riikide kodanikkudele kasulikud; teisest küljest aga peab tähendama, et segakohtud siiski halvasti mõjuda võivad ja tegelikult ka mõjuvad kohtumõistmise ühtlustamise peale. Järgmine näitus selgitab küsimuse tähtsust, võib olla, kõige paremini. Ka Egiptuses on salakaubavedu peale sõja kohutaval viisil kasvanud. Juba pikemat aega mõeldi vastavate nuhtlusseaduse paragrahvide ära muutmise ja kõrgemate karistuste sisseseadmise peale ning lõpuks võeti see vastu, mille põhjal varemalt karistatud salakaubavedajaid võib raskematel süütegu kordadel isegi mitmeks aastaks vangi mõista. Kuid seda seadust ei saa maksva korra järele laiendada väljamaalaste peale ning selle tõttu ei ole temal ka tegelikus elus kuigi suurt tähtsust, sest kui pärismaalane salakaubaveo pealt teist korda tabatakse, võidakse teda karmilt karistada, on kuriteo toimepanija aga, näituseks, greeklane, siis on karistus minimaalne.

Esimene kava segakohtute teisele alusele üleviimiseks töötati Inglise võimude poolt välja; projekti järele pidid segakoht-

tud ära kaduma ning nende asemele Inglismaa ülemprotektoraaat astuma. See kava ei leidnud aga teiste riikide juures tarvilist poolehoidu. Praegu on harutamisel teine kava. Nimelt kavatakse kõiki kohtuasutusi ühendada ning kohtunikkudeks oleks nii hästi pärismaalased kui ka väljamaalased; arvatakse, et sel moel seda keerulist küsimust kõige paremini lahendada saaks. Sarnase kohtuasutuse ellukutsumisega kaoksid ka sarnased absurdsed asjad, nagu tapmisprotsess, mis kahe aasta eest ära peeti ja üldist meelepaha sünnitas. Kaks väljamaalast: üks prantslane ja üks itaallane tapsid ühe pärismaalase naise ära. Itaallane saadeti saatkonnast Itaaliasse, kus tema süütegu vannutatud meeste kohtus harutusele tuli ning kus mõrtsukas surma mõisteti ja surma otsus täide viidi. Prantslane sattus Prantsuse vannutatud meeste kohtu kätte ning teda mõisteti süüdi pehmemdavate asjaolude tõttu õigeks.

Ühenduses segakohtutega olgu veel tähendatud, et eurooplastel kohaliku politsei suhtes suuremad eesõigused on kui egiptlastel. Politseiametnik ei tohi, näit., eurooplast tänaval arreteerida ja jaoskonda toimetada, tema võib ainult juhtumisest vastavasse konsulaati teatada; kui raske süüteo juhtumisel vaja on eurooplast otsekohe vahi alla võtta, siis peab politsei vastava konsulaadi ametniku kohale kutsuma, kes juba võib arreteerimist toimetada. Läbiotsimist võib eurooplase juures ette võtta ainult siis, kui vastav konsulaat selleks oma nõusoleku on annud. Ühe sõnaga väljamaalaste kohta on Egiptuse politsei õigused tublisti kitsendatud.

Prantsusmaa Sherlock Holmes.

Kriminaaluurimise edusammud.

Igaüks meist vist on lugenud Inglise kirjaniku Sir Conan Doyle kriminaalromaanide, millistes peategelasena figureerib kuulsaaksanud eradetektiiv Sherlock Holmes, kellel alati kõikisuguste kombinatsioonide abil korda läheb kuritegijaid avalikuks teha ja kohtuvõimude kätte toimetada. Tähepantu, loogiline mõtlemisviis ja teadmised — see on, mis Sherlock Holmes'i iseloomustab ja tema eduka tegevuse aluseks on. Sherlock Holmes on romaanide kangeline ning tema vaimlisel isal hea fantaasia.

Tegelikult aga on tõesti osa neist meetodidest, mis Conan Doyle romaanides kirjeldatud, tarvitusele võetud — ja õige tähelepanemisvääriliste tagajärgedega. Praegu loetakse kõige paremaks Prantsusmaa kriminaalpolitsei ametnikuks Lyon'i linna politsei tehnilise katsekoja juhataja Dr. Edmund Locard'i. Dr. Locard töötab peamiselt päevapildi aparraadi ja mikroskoobi abil. Tänu pikaajalistele harjutustele ning loomuliku vaimuandele, on tema nii kaugele jõudnud, et tema väikeste, kuriteo ümbruses leitud asjade

najal ja tähendatud instrumentide abil tihti suudab kuriteo käiku rekonstrueerida ja kuritegijat avalikuks teha. Paberossitühk näitab Dr. Locard'ile missugust tubakat ehk missuguseid paberosse süüalune suitsetas, nõõri sisse tehtud sõlmest jatkub nii mõnigi kord, et tegija elukutset kindlaks teha, seina peale kirjutatud sõna selgitab kirjutaja kasvu, kas tema kirjutab parema või vasaku käega, kas tema silmanägemine normaalne või kas tema lühikese ehk kauge nägemisega. Locard tabas ühte valerahategijat selle tõttu, et tema varrukal tinajälgi leidis, mida keegi teine tähele ei pannud; üht murdvarast tunti tema poolt selle tõttu, et tema küünite alla rasva oli jäänud, mis sellega seletatav, et varas peale tehtud töö rasvase koe abil tänavale põgenes.

Dr. Locard'i meetodi iseloomustab järgmine tüübiline juhtumine. Varsti peale ühe tapmise juhtumise tabati keegi meesrahvas, keda kaudsete andmete põhjal kuritöö toimepanemises kahtlustati. Mees ise tõendas, et tema mõrtsukatöö kordasaatmise ajal kusagil kivimurrus viibis, mis kuritöö paigalt mitu kilomeetrit eemal. Dr. Locard uuris mehe riiete tolmu mikroskoobi abil ning tegi kindlaks, et tolm herneste ja ubade lestadest pärit; tapmiskoha lähedal aga oli küün, kuhu muu seas hernerid ja oad olid paigutatud, ning mehe alibi tõendus sai sellega ümber lükatud. Varsti peale selle tunnistaski kuritegija, keda vahil alla jäeti, oma süü üles.

Näpujälgede uurimise abil läks Dr. Locard'il ühel teisel juhtumisel korda hulljulge varguse toimepanijaid tabada. Näpujäljed olid sarnased, mis õige harva ette tulevad ja mis harilikult langetõbiseid iseloomustavad. Kui see oli kindlaks tehtud, hakati võimaluste arvu veelgi piirama. Kõikisuguste kombinatsioonide

abil selles sihis läks lõpuks korda selgitada, et vargus sai toime pandud ahvi poolt, keda eriti selleks otstarbeks ja juhtumiseks dresseeriti.

Valetsheki tegi Dr. Locard jällegi mikroskoobi abil avalikuks, kus selgus, et arv seitse oli ümber tehtud üheksaks. Kord leiti suurema murdvarguse kohal pool võileiba, mida keegi varaste salgast oli maha jätnud. Võileiva abil läks korda kuritegija hambaid rekonstrueerida, mille juures selgus, et mõnel purihambal iseloomustav vorm. 48 tunni jooksul peale selle oli hammaste omanik ja päev hiljem terve murdvaraste salk tugevate treltide taga.

Kõige raskem ülesanne, mis Dr. Locard'il kunagi on lahendada tulnud, oli tapmisloo selgitamine Lyoni linna ümbruses. Linna lähedal leiti kord tapetud meesrahvas, kusjuures mõrtsukas oli tapmiseriistaks tapetu noa tarvitanud ning selle haavasse jätnud. Politsei ei teadnud kedagi kuritöös kahtlustada, vaenlasi tapetud ei olnud, raha temal ka ei olnud, nii et mingit alust jälgimiseks polnud. Juhtumine suikus juba unustusse. Mõne kuu pärast pandi Lyoni ümbruses väiksed vargused toime, pea iga päev tuli sarnane juhtumine ette, ilma et oleks korda läinud süüdlast tabada. Siis otsustas politsei kõiki hulguseid ja kahtlasi isikuid kinni võtta isikute kindlakstegemiseks. Ühe noore mehe määratud särki manseti peal nägi Dr. Locard, kes hulguste kogumiskohal viibis, väikse verepleki. Tardunud veres pani tema väikse asia tähele. Mansetti võeti kriminalisti poolt uurimise alla ning selgus, et see oli ühe taimse seeme, mis peaaegu ainult seal Lyoni ümbruses kasvas, kust tapetu surnukeha leiti. Edaspidisel uurimisel selgus, et hulgus tõesti tagaotsitud mõrtsukas oli.

Ametlik osa.

Administratiiviasjade peavalitsuse teadaanne 8. maist s. a. nr. 182 kõigile maakonna ja linna politsei ülematele.

Täienduseks teadaandele 5. maist 1925 a. nr. 182, annab peavalitsus teada, et Vabariigi Valitsuse esitajate ülesanded saksa rahvuse kultuurnõukogu valijate nimekirjade kokkuseadmise asi on järgmised: esiteks, nad peavad selle eest hoolt kandma, et tähendatud nimekirjadesse saaksid nimekirju kokkuseadvate asutuste (linna-,

alevi- ja maakonnavalitsuste) poolt sisse kantud kõik saksa rahvusest hääleõiguslikud kodanikud, kes nimekirja kokkuseadmise ajal vastava omavalitsuse piirkonnas elavad, ja teiseks — selle järele valvama, et tähendatud nimekirjadesse ei saaks üles võetud isikud, kellel puudub õigus nimekirjas seista — nagu hääleõiguseta või saksa rahvusse mitte kuuluvad isikud. Hääleõiguslikeks tuleb lugeda neid kodanikke, kes maakonnaõu-

kogude valimistest võivad osa võtta (maakonnaõukogude valimisseadus § 14, „R. T.“ nr. 187/188 — 1920 a.). Nimekirjadesse sissekandmist toimetatakse politsei ning vallavalitsuste poolt saadud andmete kui ka üksikute kodanikkude oma rahvuse kohta tehtud teadaannete põhjal. Politsei ja vallavalitsuste andmete aluseks on isikutunnistuste kontsud, meldimis- lched, registreerimisraamatud ine., kus kodaniku rahvus tähendatud. Tähendatud poliitsei ja vallavalitsuste poolt saadud andmed võivad aga lahku minna kodaniku enese teadaandest, näit., isikutunnistuse kontsul on isikutunnistuse omanik tähendatud kas eestlasena, venelasena, juudina (ine., kuna aga teadaandes end sakslasena üles annab. Sel juhtumisel on Vabariigi Valitsuse esitajate kohus selle järele valvata, et sarnase kodaniku nimekirjadesse ülesvõtmine ei sünniks ilma sellekohase siseministeeriumi poolt väljaantud õiendusega selle kohta, et teadaandja sellekohastes legitimatsiooni dokumentides (isikutunnistuses ine.) tema rahvuse suhtes on tehtud vastavad parandused (Vab. Val. määrus 17. apr. 1925 a. § 5, „R. T.“ nr. 65/66 — 1925 a.). Tähendatud õiendust võib teadaandja esitada kolme kuu jooksul Vabariigi Valitsuse määruse 17. aprillist s. a. („R. T.“ nr. 65/66 — 1925 a.) § 1 põhjal, siseministri poolt antud eeskirja kättesaamise päevast arvates. Iseäranis tuleb Vabariigi Valitsuse esitajatel selle järele valvata, et nende poolt esitatud protestid saaksid protokolleeritud, sest protesti mitterahuldamise korral peab asi edasi antama vastavale kohtule lõpulikuks otsustamiseks, mis aga ära jääb, kui protest ei ole kirja pandud.

**Politsei peavalitsuse ülema käsukiri
7. maist s. a. nr. 30:**

Siseministri otsusega 4. maist s. a. paigutatakse teenistuse huvides ümber kriminaalpolitsei Narva jaoskonna ülem Albert Freibach kriminaalpolitsei Võru jaoskonna ülemaks ja kriminaalpolitsei Võru jaoskonna ülem Gustav Zeisig kriminaalpolitsei Narva jaoskonna ülemaks, mõlemad 10. maist s. a. arvates.

**Politsei peavalitsuse ülema käsukiri
11. maist s. a. nr. 31:**

Siseministri otsusega 9. maist s. a. paigutatakse ümber teenistuse huvides Järva

maakonna politsei ülem A. Kurg Saaremaa maakonna politsei ülemaks ja Saaremaa maakonna politsei ülem I. Tilling — Järva maakonna politsei ülemaks, mõlemad kohale ilmumise päevast arvates.

Teenistuse huvides paigutan ümber Petseri maakonna politsei 2. jaoskonna ülema Jaan Hallop'i Võru maakonna politsei 2. jaoskonna ülemaks ja Võru maakonna politsei 2. jaoskonna ülema Mart Vatter'i Petseri maakonna politsei 2. jaoskonna ülemaks, 25. maist s. a. arvates.

Politseikooli jao ülemaks määran Tallinna linna politsei 3. jaoskonna raiooniülema Arvid Nõlcke'n'i, 10. maist s. a. arvates.

Politseikooli jao ülemaks määran Tallinna linna politsei 2. jaoskonna raiooniülema Heinrich Tann'i, 10. maist s. a. arvates.

Politseikooli jao ülemaks määran Harju maak. politsei raiooniülema Johannes Pallas'e, 10. maist s. a. arvates.

Politseikooli spordi instruktoriks määran Aleksander Klumberg'i, 15. maist s. a. arvates.

Politseikooli arstiks kinnitan Tallinna sõjaväe haigemaja arsti Dr. Oskar Liik'i, palgaga 5000 marka kuus, 15. maist s. a. arvates.

Käsurkirjaga 7. maist s. a. nr. 24. Tallinna linna politseile

on eeskujulise teenistuse eest avaldatud 5. jaoskonna raiooniülemale Voldemar Vask'ile tänu.

Tartu maakonna politsei ülema käsukirjaga 9. maist s. a. nr. 13

on Alatskivi valla raiooniülem E. Kook vabastatud teenistusest omal palvel, pensioni peale mineku puhul, 1. maist s. a. arvates.

Kordnik P. Martinson on määratud Alatskivi valla raiooniülemaks, 1. maist s. a. arvates.

Saaremaakonna politsei ülema käsukirjaga 3. maist s. a. nr. 25

on kodanik Toomas Ado p. Kaasik määratud Orisaare jaoskonna 2. raiooniülema k. t., arvates ametisse astumise päevast, palgaga kinnitatud koosseisu järele.

Vanem kordnik Hans Mihkli p. Saar.

Sündis 21. juulil 1895 a. Hariduse sai ministeeriumi koolis. H. Saar võttis tegelikult osa vabadussõjast. VI isk. kordnikuks määrati Saar 1. mail 1921 a. ja 1. novembril 1923 a. ülendati tema vanemkordnikuks, kellenä senini vahetpidamata teenib. H. Saar on politsei kordnikkude kursused lõpetanud.

Siseministri käsukirjaga 25. aprillist s. a. määrati Hans Saar'ele autasuna eeskujuliku teenistuse eest postil Toompea lossiplatsil, 15.000 marka, mis on suurim välispolitseiniku autasu seniajani.

Väljamaalt.

Tuletõrjujad tulesüütajatena.

Mõne aja eest oli Saksamaal, Elberfeldi linnas, omapärane süütegu kohtulikult harutamisel. Kohtu ees seisis 20 aastane kaupmees Rudolf Stralmann ja 19 aastane rohuainete kaupleja Hermann Londonk, keda süüdistati tulesüütamises üheteistkümnel juhtumisel.

Mõlemad noored mehed astusid omal ajal vabatahtlikkude tuletõrjujate seltsi ning näitasid varsti peale seltsi astumist ühe suurema tulekahju juhtumisel erilist hoolsust ja vahvust üles, mille läbi läks korda suuremat õnnetust ära hoida. Tuletõrjujate brandmeister avaldas noortele meestele kiitust terve meeskonna ees ning seadis neid eeskujuks teistele: muidugi mõista ei võinud brandmeister aimatagi, et noored mehed ise olid tulekahju tekitajad. See kiitus tõstis veelgi mõlemi töötahtmist ja auhannust. Võrdlemisi lühikese aja jooksul järgnesid esimesele kuriteole veel viis samasugust; arusaadavalt olid mõlemad kuritegijad alati esimestena tuletõrjujatest kohal ja said kuulsaks kui eeskujulikud ligemesearmastajad. Üldse on avalikuks tehtud, et noored mehed 11 juhtumisel tulekahju tekitajaks olid — ja ainult selleks, et kiituseosalisteks saada. Tulesüütamiseks olid mehed erilise apa-

raadi välja mõelnud, mille abil kerge oli tähelepanematult kuritegu korda saata. Vannutatud meeste kohus mõistis mõlemad pikemaks ajaks sunnitööle.

Ametnikkude arvu vähendamine Austrias.

Austrias on igas ministeeriumis juba pikemat aega ametis eriline komissar, kelle ülesanne seisab kontrolli pidamises väljaminekute kohta ning üldse võimaliku kulude kokkuhoidmise teostamises. Muu seas on nende, n. nim. Ersparungskommissar'ide ülesandeks ka koosseisude kokkutoombamiste ettepanekute tegemine.

Hiljuti otsustas Austria valitsus komisaride ettepanekul esimese sammuna kavatsatud suurte kokkuhoidmiste läbiviimiseks keskasutustes kõikide ministeeriumide (ilma alluvate asutusteta) ametnikkude arvu ühe kolmandiku võrra vähendada. Kava läbiviimine ning asjalikkude ettepanekute esitamine on vastavate komisaride hoolde jäetud. Sellega on siis ka nähtavasti esimene valitsuse kava jäädavalt kõrvale heidetud, mille järele pidid mitmed ministeeriumid likvideeritud saama, nagu hoolekandeministeerium ja teised, mis aga poliitiliselt suurte raskustega olid seotud. Järgmine Austria valitsuse poolt korraldatud samm eelarve vähendamiseks keskvalitsuste osas on kõikide mi-

nisteeriumite üleviimine ühte majja: arvatavasti saab selleks otstarbeks üks endisest keiserlikkudest lossidest kasutatud.

Õudsed arvud.

Nagu Saksamaa politsei poolt läbitöötatud statistilistest andmetest selgub, on üksi Preisimaal viimase 20 aasta jooksul 24.636 noort inimest alla 15 a. ära uppunud. Üldse on tähendatud aja jooksul uppumise surma läbi 63.439 inimest hukkunud. Teiste sõnadega tuleb iga aasta üle 3100 uppumisjuhtumise ette, nende seas üle 1200 noore inimese uppumist.

Arvustades neid andmeid, juhib ajakirjandus tähelepanu selle peale, et need arvud hoopis väiksemad oleks, kui inimesed ujuda oskaksid — sest väga paljudel juhtumistel seisavad pealtvaatajad kalda ääres ja peavad, ilma et nemad suudaksid abi anda, pealt vaatama, kuidas inimesed upuvad. Ollakse arvamisel, et ujumise õpetamise peale seni ajani liig vähe on rõhku pandud ja et nii hästi riik, kui ka omavalitsused küsimust peaksid tõsise kaalutlemise alla võtma, kõige pealt sundliku ujumise õpetamise sisseseadmise läbi koolides. Samuti nõutakse ujumiskohtade arvu suurendamist ning nende järelevalvet eriliste ujumisinstruktorite peale panemist.

Politseiametnikkude psükofiüsiline järelevaatus.

Hiljuti oli Saksamaa kohtuvõimude lähendada kellegi välispolitsei vahtmeistri W. süüasi, kes ilma tungiva vajaduseta ühe rongikäigu ajal inimeste peale lasi ja muu seas täitsa ilmsüütu nooremehe maha lasi. Politseinik mõisteti seitsmeks aastaks sunnitööle. Olgugi, et kaitsiad nõudsid, et ametnik saaks arstliselt läbi vaadatud, et selgusele jõuda, kas tema üldse normaalne on, ei leidnud kohus sarnase uurimise järele tarvidust. Protsessi ajal ilmsikstulnud asjaolud, tunnistajate tõendused jne, aga lasevad oletada, et tegemist on haige inimesega.

Ühenduses selle juhtumisega on nõudmine esitatud, mis arvatavasti ka juba lähemal ajal teostamist leiab, et kõik politsei teenistusse võetavad isikud saaksid arstide poolt uuritud ja et kõige pealt psükofiüsiline järelevaatus aspirantide suhtes läbi viidaks. Sealjuures tuleb kõiki, kelle kohta juba kahtlus tekib närvisüsteemi anormaalsuse kohta, politseiteenistusest kõrvaldada. Väga võimalik, et aja jooksul sarnane ülevaatus üldse terve politsei-

personaali kohta toime pannakse: igatahes on esialgses kavas ka juba sarnane võimalus ette nähtud.

Võitlus salakaubavedajate vastu Ühisriikides.

Teatavasti on Ameerika Ühisriikide valitsus hakanud viimastel kuudel erilist tähelepanu pöörama võitluse peale alkoholi salakaubavedajate vastu, kelle tegevusega keeluseadus läinud aastate jooksul peaaegu paraliseeritud sai, vähemalt mõnes Ühisriikide osas. Viimane valitsuse samm selles sihis on järgmine: valitsus andis mõne nädala eest teada, et kõik kodanikud, kes valitsusasutustele salakaubavedajate kohta sarnaseid teateid annavad, millede põhjal saab kontrabandiste tabada, 25 protsenti tasuks saavad määratud trahvirahadest ja 25 protsenti summast, mis saadakse konfiskeeritud salakauba müügist. Valitsus loodab selle juures, et sarnased suured tasud kodanikke virgutavad ka omalt poolt täie jõuga pahe vastu võitlema.

Maa kriminaalpolitsei osakondade asutamine Preisimaal.

Preisi siseministeeriumi poolt on kava välja töötatud, mille põhjal Preisimaal kriminaalpolitsei osakonnad luuakse kuritegevuse vastu võitlemiseks maal. Nimelt on tegelik elu näidanud, et välispolitsei ja sandarmid üksi ei jõua küllalt edukalt kuritegijate vastu maal võidelda, mispärast siis ka üksikute politseivalitsuste juure vaja erilisi kriminaalpolitsei osakondi asetada. Kriminaalpolitsei osakonnad saavad suuremate kuritegude kordadel oma ametnikke välispolitseile abiks kuritegijate jälgimiseks. Et kõikide kriminaalpolitsei osakondade tegevust ühtlustada ja juhtida, tahetakse Berliini politseipresiidiumi juures eriline maa kriminaalpolitsei valitsus ellu kutsuda.

Raadio vangimajas.

Mõnes riigis on juba mõne aja eest hakatud lubasid välja andma raadio sisseadmiseks vangikambrites, kusjuures akna'trellid harilikult kasutatakse antennide ülesseadmisel. Viimasel ajal on aga mõnes kohas prokuratuuri poolt sarnase lõbustuse vastu protesteeritud, iseäranis eeluurimise all seisvate vangide kohta, kellele võib raadio teel väljaspoolt teateid anda, mis eeluurimise käigu peale halvasti mõjuvad.

Kihvtised gaasid kuritegijate hukkamiseks.

Ameerika Ühisriikide osariik Nevada on otsustanud tulevikus surmanuhtlust täide viia ainult kihvtiste gaaside abil; otsus tehti selle eesmärgiga, et surmamõistetud kuritegijatele viimaste elutundide üleelamist kergendada. Ühisriikide seaduste järele peab kuritegija, keda kohus otsustanud surmaga nuhelda, viie päeva jooksul peale otsuse jõusse astumist surmatud saama. Selle juures aga antakse kuritegijale, kellele see raskem karistus määratud, sellest alles viimasel silmapilgul, s. o. lühikest aega enne otsuse täidesaatmist teada. Uue karistamissüsteemi järele ei saa kuritegija üldse oma saatusest teada, sest surmav gaas juhitakse karistatava kuritegija kambri tema magamise ajal. Muu seas sai juba läinud aastal San Franciscos üks hiinlane — mõrtsukas sel viisil surmatud. Juba siis kostsid hääled uue nuhtlusviisi vastu ja viimasel ajal on hakatud õige tõsiselt nõudma, et hukkamine kihvtiste gaaside abil peatselt muudetakse. Kõige pealt juhitakse tähelepanu selle peale, et uus meetod palju enam kuritegijat psükoloomiliselt piinab kui vana viis, sest kuritegija, kes surma mõistetud, peab igal silmapilgul valmis olema suremiseks, selle juures ei tea tema, millal surm tuleb: täna või homme või ülehommene; magama heitmisest ei saa enam juttugi olla.

Eradetektiivid Berliini võõrastemajades.

Inflatsiooni ajajärgul olid Saksamaa võõrastemajad üldse ja eriti Berliini omad väljamaalasi täis; vahepeal on ehk Saksamaal kallimaks läinud ja võrreldes mõne teise riigiga isegi õige kalliks, nii et võõraste arv tunduvalt on kahanenud. Siiski olevat jällegi viimasel ajal väljamaalaste juurevoolu märgata, nii et, näit., Berliinis rahuaegne võõraste arv peaaegu käes; puuduvad ainult venelased, keda enne sõda õige palju võis Saksamaal leida, ja kui ka venelasi suuremates võõrastemajades leidub, siis peaaegu ainult — kelnerite ametis.

Huvitav on, et inflatsiooni ajal võõrastemajades ka võrdlemisi palju vargusi toime pandi ja et mõnes kohas kõiki varastati, mida kätte saadi. Seletatakse seda sellega, et sel ajal igasugune element sisse pääsis ja seda kasulikult omaniku tasku arvel kasutas. Nüüd olevat võõrastemajade omanikud omale eradetek-

tiivse palganud ning selle tõttu olevat asjad ka tunduvalt paranenud. Kaitseorganisatsioon on igatahes suuremates ja kallimates võõrastemajades eeskujuliselt korraldatud. Juhusteotsijate arv on, tänu täpselt töötavale kontrollaparaadile, vähenenud iseäranis peale mõne tähtsama „eriteadlase“ sissekukkumist viimasel ajal. Samuti ei ole enam võimalik kaduda, ilma et oleksid arved õiendatud. Selle juures aga on muidugi mõista siiski võimatu väikeste varguste vastu võidelda, näit., peab iga omanik arvesse võtma, et temal ühe kuu jooksul keskmiselt 150 kohvilusikat ära viiakse; kuid see arv ei olevat ennesõjaaegsest sugugi suurem!

Võõrastemajadel on oma salakeel. Nii, näit., on ühes tähtsamas sarnases ettevõttes kartoteek seatud, milles mitte ainult iga võõra erisoove registreeritakse, vaid millesse ka iga üksiku head ja halvad küljed tähendatakse. Punased kaardid tähendavad, et võõras halb maksja on, sinised, et tema üldse korralik inimene on jne. Inflatsiooni ajajärgul oli eriti üksik „daam“ võõrastemajade pidajate hirmuks. Nimelt elasid niisugused „reisijad daamid“ õige uhkelt paremates numbrites ning ootasid jõuka kavaleeri peale, kes oleks arveid õiendanud. Halb oli aga asjaolu, kui ilmunud kavaleeriga asi jõudis arvete õiendamiseni, ja see harilikult jäljetult kadus. Muu seas on võõrastemajade eradetektiivid, kelle ametisolemisest iga kord Berliini kriminaalpolitseile teada antakse, juba mitmel korral elukutselisele politseile suurt kasu toonud kahtlaste ja tagaotsitavate kuritegijate tabamisega, kes tahtsid võõrastemajaja elama asuda ning valenime all tegutsesid.

Kirjasaladus ning kohtuvõimud.

Hiljuti lõppes Pariisis kohtuprotsess, mis üles seatud põhimõtete tõttu huvitav ja mille kohta ajakirjanduses pikemad vaielused tekkisid.

Kellegil jõukal isikul oli armuke, kellelt temal ka laps sündis. Kui maailmasõda algas, võeti mees sõjaväkke ning tema andis ühe sõbra kätte pitseeritud kirja, mis pidi tema surma korral avatud saama ja milles tema tõendab, et ta lapse isa on ning surma korral armukesele ja lapsele suurema varanduse pärandab. Sõda lõppes, ja mees jäi õnnelikult ellu, unustas aga lapse ja lapseema. Et Prantsuse seadused ei võimalda isa otsimist ja kindlakstege-

mist. oli asi nähtavasti lõppenud. Juhumisi sai mahajäätu kirjast teada, tutvunes isegi tema sisuga ning kaebas kohtusse ja nõudis mehe käest suurema summa raha lapse ülespidamiseks. Naisterahvas oli arvamisel, et asi selge ja tema võitja on. Kuid protsess lõppes teisiti. Kohus otsustas, et naine ainult kirjasaladuse rikkumise tõttu võis tarvilisi teateid saada, s. o. ebamoraalse abinõu, seadusvastase teo läbi. Et aga kohtunikud ei saa kaassüüdlased olla, siis ei võtnud nemad kirja ja temas tunnistatud tõeolu arvesse, vaid otsustasid nii, nagu poleks seda kirja olnudki. Selle tagajärjel lükkati kaebus tagasi, laps jäi ilma isata ja naisterahvas ilma toetuseta. Muu seas juhitakse protsessi puhul tähelepanu sõja ajal praktiseeritud kirjatsensuuri peale ja samuti selle asjaolu peale, et — kui mehel poleks õnne olnud — lapsel võimalik oleks olnud surnud isa lapsena elada, et aga isa ellu jäi, ei saa lapsel isa olla.

Neli vannet nelja vande vastu.

Mõne aja eest oli Berliini kohtuvõimude lahendada raskem politseiametniku ametialaline süütegu. Kohtu ees seisis välispolitsei vahtmeister Gustav H., keda süüdistati arreteeritute peksmises. Süütegu ise sündis läinud aastal 4. mail, s. o. öösel vastu parlamendivalimisi, kus parteide kihutustöö kõige elavamalt käimas oli, kus selle tõttu alalised kokkupõrked parempoolsete ja pahempoolsete vahel päevaakorral olid. Eriti palju tuli sarnaseid kokkupõrkeid ette isikute vahel, kes öösel üleskutseid seintele kleebisid. Neli noort meest võeti tähendatud öösel H. poolt kinni, kes kommunistlisi üleskutseid välja panid ja teiste parteide liigetega olid tülli läinud. Kõik neli tõendasid vande

all, et H. neid politseijaoskonda viies kummikaikaga olevat löönud. H. eitab seda kindlasti. Tunnistajatena olid kohtusse ilmunud neli välispolitseinikku, kes vande all tõendasid, et nemad peksmist ei näinud ja sellest ka midagi ei tea. Niimoodi olid siis n. ütelda neli vannet nelja vande vastu. Nähtavasti aga ei võetud arvesse, kes vande andis ja kui tõsiselt keegi vande peale vaatas, sest prokuröör seletas, et tema arvamise järele päris kindel on, et politseiametnik tõesti hoopes arreteeritutele jagas. Olla juba vana nähtus, et sarnased lood juhtuvad ja et kaasametnikud pärast enam midagi ei tea. Prokuröör nõudis 4 kuud vangistust. Kohus läks veelgi kaugemale ning mõistis H. kuueks kuuks vangi, ühtlasi temalt kolme aasta jooksul õigusi võttes, avalikku ametit pidada.

Mansetid politsei teenistuses.

Hannoveris viidi paari kuu eest liikumispolitsei juures huvitav uuendus läbi: nimelt varustati neid politseiametnikke, kes tänavliikumist reguleerivad, valgustatud mansettidega, nii et politseiniku märguandmist kaugema maa peale näha võib. See uuendus on nähtavasti tegelikus elus häid tagajärgi annud, sest hiljuti viidi tema läbi ka Essenis ja nädala eest osalt Berliinis. Berliinis seisavad nüüdsest peale kõige tähtsamatel liikumiskeskkohtadel politseiametnikud, kelle mansetid läikivast materjaalist, kusjuures mansettide peale veel punasevärvilised ringid tehtud. Heleda värvide kontrast on selle juures õige suur ning politseiametniku liikumist reguleerivaid käeliigutusi on võimalik õige kaugele näha, mis märksa liikumist kergendab.

Väljaandja: Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.

Vastutav toimetaja: E. Maddison.

Tegev toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Hannus, Johannes Hannuse p., v. a. Nõmme pol. jsk. 2. 12. 19 a. nr. 577.
 Tellisberg, Mart Mardi p., v. a. Võhmuta vallaval. nr. 88.
 Hagemann, Harald Emili p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 20. 4. 20 a. nr. 10494.
 Kossart, Jenny, Friedrichi t., v. a. Urvaste vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 369.

Vilde, Helmuth Oskari p., v. a. Tallinna linna pol. 2 jsk. 4. 5. 20 a. nr. 9261.
 Puurits, Siida Siimoni t., v. a. Rõngu vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 3748.
 Kühle, Marie Hendriku t., v. a. Sürgavere vallaval. 29. 1. 20 a. nr. 655.
 Otsus, Marta Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. I jsk. 3. 5. 22 a. nr. 11673.
 Schasmin, Karl Karli p., v. a. Tartu linna pol. I jsk. 17. 12. 20 a. nr. 10044.

- Umbliia, Julius Reinholdi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1682.
- Linzbach, Dagmar Madise t., v. a. Tallinna linna pol. 5 jsk. 30. 3. 20 a. nr. 10323.
- Pedo, Daavet Kadri p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. 20. 11. 20 a. nr. 16034.
- Kont, Märt Karli p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 13. 12. 19 a. nr. 4873.
- Kurg, Eduard Marie p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 28. 11. 19 a. nr. 965.
- Lang, Luise Peetri t., v. a. Tallinna pol. 6 jsk. 20. 4. 22 a. nr. 10291.
- Seire, August Heinrichi p., v. a. Esna vallaval. nr. 932.
- Kord, Johannes Jaani p., v. a. Tartu linna pol. ülemalt nr. 163.
- Enno, Mihkel Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 4426.
- Iives, Karl Hansu p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 4357.
- Klein, Liine Jaani t., v. a. Albu vallaval. nr. 880.
- Jaani, Johan Jaagu p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. nr. 10384.
- Teder, Konstantin Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 11129.
- Sep, Leena Andrese t., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 3189.
- Raudsepp, Aliide Karli t., v. a. Vara vallaval. nr. 405.
- Auster, Gretchen Hugo t., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 384.
- Gromelson, Anna Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. nr. 637.
- Lenzmann, Gustav Hendriku p., v. a. Tammistu vallaval. nr. 497.
- Jänes, Jaak Jaagu p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. nr. 758.
- Ramm, Marie Kusta t., v. a. Pangodi vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 18.
- Lumi, Julian Matvei p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 4. 1. 22 a. nr. 3739.
- Leego, Miili Karli t., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 17. 1. 20 a. nr. 8068.
- Narits, Johannes Hansu t., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 5. 12. 19 a. nr. 2615.
- Nääs, Eduard Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2 jsk. 14. 4. 20 a. nr. 12969.
- van der Bellen, Nikolai Nikolai p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 4. 12. 24 a. nr. 2236.
- Mäldo, August Liisa p., v. t. Mäksa vallaval. 20. 2. 20 a. nr. 84.
- Sohnvaldt, Kristjan Johani p., v. a. Tartu linna pol. 1 jsk. 8. 12. 19 a. nr. 3436.
- Gross, Karl Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 20. 9. 22 a. nr. 14486.
- Puusepp, Emilie Mardi t., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 20. 1. 22 a. nr. 13815.
- Fadejeva, Magda Karli t., v. a. Tartu l. pol. 3. jsk. 26. 11. 19 a. nr. 912.
- Sõkal, Tiina Jakobi t., v. a. Patküla vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 668.
- Saavo, Karl Kristjani p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 2. 1. 20 a. nr. 5883.
- Kuusik, Evald Karl Viktori p., v. a. Tartu linna pol. 3 jsk. 11. 5. 23 a. nr. 522.
- Zettur, Georg Karli p., v. a. Moisekatsi vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 494.
- Hoole, Georg Karli p., v. a. Peri vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 574.
- Truuts, Liine Peetri t., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 29. 1. 20 a. nr. 997.
- Kruuse, Marie Hansu t., v. a. 17. 12. 19 a. nr. 4809.
- Tamm, Anna Johani t., v. a. Kudina vallaval. 27. 10. 20 a. nr. 468.
- Laarman, Otto Jaani p., v. a. Pärnu maak. pol. 1. jsk. 16. 12. 19 a. nr. 5818.
- Reinhold, Jaan Jaani p., v. a. Rääma vallaval. nr. 883.
- Liihenthal, Aliide Andrese t., v. a. Saulepa vallaval. 21. 12. 19 a. nr. 86.
- Alberg, Leida Jaani t., v. a. Pärnu maakonn. pol. linna jsk. 5. 9. 21 a. nr. 13882.
- Nuuma, Oskar Gustavi p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 10. 12. 19 a. nr. 3445.
- Viot, Arnold Jaani p., v. a. 28. 6. 20 a. nr. 11474.
- Dultz, Antonie Johannese t., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 25. 11. 19 a. nr. 703.
- Lorents, Aleksander Jaani p., v. a. 5. 2. 25 a. nr. 234.
- Niidermann, Elmiere Hansu t., v. a. Pärnu linna pol. 11. 12. 19 a. nr. 4003.
- Pärn, Paul Tõnise p., v. a. Pärnu linna pol. 17. 1. 21 a. nr. 12957.
- Aspöe, Liisa Madise t., v. a. Sindi alevival. 7. 11. 21 a. nr. 244.
- Liiv, Joosep Ado p., nr. 14592.
- Rähieso, Anna Mihkli t., v. a. Rääma vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 153.
- Jõgi, Minni Ado t., v. a. Helme vallaval. 16. 8. 22 a. nr. 904.
- Haak, Aleksander Antoni p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 8. 8. 24 a. nr. 900/90871.
- Koppel, August Tooma p., v. a. Mustjala vallaval. 14. 3. 22 a. nr. 1121.
- Laason, Vladimir Feodori p., v. a. Loona vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 115.

- Savik, Sofie Aleksandri t., v. a. Kure-
saare pol. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 1712.
- Mikifor, Amalie Hendriku t., v. a. Rak-
vere linna pol. ülemalt 18. 12. 19 a. nr.
3098.
- Aben, Maksim Kirilli p., v. a. Loona
vallaval. 27. 1. 20 a. nr. 577.
- Piht, Ida Ado t., v. a. Mustjala vallaval.
21. 1. 20 a. nr. 716.
- Janson, Aleksander Villemi p., v. a.
Loona vallaval. 1920 a.
- Markus, Richard Georgi p., v. a. Kure-
saare pol. jsk. 26. 10. 20 a. nr. 2565.
- Kier, Karl Peetri p., v. a. Loona vallaval.
16. 1. 20 a. nr. 201.
- Allas, Aleksander Jaani p., v. a. Loona
vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 18.
- Johanson, Feodor Konstantini p., v. a.
Loona vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 269.
- Mägi, Ossia Vassili p., v. a. Loona valla-
val. 20. 1. 20 a. nr. 127.
- Adoson, Jüri Ado p., v. a. Torgu valla-
val. 28. 9. 20 a. nr. 905.
- Raudauk, Priido Ado p., v. a. Loona
vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 132.
- Meier, Vladimir Aleksei p., v. a. Must-
jala vallaval. 19. 1. 20 a. nr. 581.
- Prants, Johan Andre p., Võru linna pol.
ülemalt 23. 11. 19 a. nr. 353.
- Mäele, Paul Adami p., v. a. Võru linna
pol. 1. 12. 19 a. nr. 2278.
- Harju, Julie Jakobi t., v. a. Kasaritsa
vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 64.
- Raag, Otto Jakobi p., v. a. Raudtee pol.
ülemalt 27. 1. 20 a. nr. 7219.
- Palu, Oskar Peetri p., v. a. Viljandi linna
pol. ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 3047.
- Käis, Mihkel Jüri p., v. a. Võru linna pol.
24. 8. 21 a. nr. 4246.
- Kaarov, Ida Viido t., v. a. Kahkva val-
laval. 30. 12. 19 a. nr. 254.
- Matto, Ado Johani p., v. a. Peri valla-
val. 27. 2. 20 a. nr. 868.
- Sibul, Alfred Johani p., v. a. Pindi val-
laval. 18. 4. 20 a. nr. 361.
- Keskküla, Semjon Ivani p., v. a. Vilo
vallaval. 28. 1. 25 a. nr. 123.
- Schuravlev, Mihail Aleksandri p.,
Rootovo vallaval. 21. 4. 20 a. nr. 3009.
- Karo, Jaan, v. a. Petseri vallaval. nr.
118/10.
- Rõbkin, Feodor, v. a. Petseri vallaval.
nr. 140/22.
- Roostoja, Jegor, v. a. Vilo vallaval.
nr. 42.
- Kommer, Jaan, v. a. Meremäe vallaval.
nr. 264.
- Blauberg, Otto Johannese p., v. a. Ber-
liini Eesti saatkonnast 11. 7. 24 a. nr.
9734.
- Gorski, Ivan, v. a. Petseri vallaval.
nr. 291.
- Metsmägi, Jegor, v. a. Irboska valla-
val. nr. 5180.
- Äss, Feodor, v. a. Petseri vallaval. nr.
184/17.
- Pebustov, Heinrich Voldemar Jaani p.,
v. a. Rakvere l. pol. ülemalt 11. 3. 21 a.
nr. 6022.
- Sarapu, Semjon, v. a. Meremäe valla-
val. nr. 405.
- Kahar, Aleksei, v. a. Irboska vallaval.
nr. 9967.
- Krupenin, Jegor, v. a. Petseri vallaval.
nr. 343.
- Anuschkin, Semjon, v. a. Petseri val-
laval. nr. 71/20.
- Vaino, Peeter, v. a. Meremäe vallaval.
nr. 605.
- Orlov (Udalov), Mihail Stepani p., v. a.
13. 1920 a. nr. 801/13.
- Rõbkina, Maria Pavli t., v. a. 13. 12.
1919 a. nr. 1059.
- Dubov, Ivan Vassili p., v. a. 15. 7. 1920 a.
nr. 3659.
- Rjuhina, Anna Jegori t., v. a. 23. 2.
1920 a. nr. 2351.
- Matrossov, Nikolai Mihaili p., v. a. 26.
5. 1920 a. nr. 4646.
- Moltschanov, Nikander Peetri p., v.
a. 1923 a. nr. 891.
- Krivova (Moltschanova), Ekaterina,
v. a. 1920 a. nr. 6680.
- Tschistjakova, Matrjona Peetri t.,
v. a. 7. 5. 1920 a. nr. 79/20.
- Vimbo, Evgenia Peetri t., v. a. 5. 1.
1925 a. nr. 207.
- Muraveinik, Ilja Stepani p., v. a. 5.
12. 1921 a. nr. 5946.
- Lenin, Andrei Leonidi p., v. a. 23. 4.
1921 a. nr. 382.
- Malinin, Semjon Kirilli p., v. a. 16. 12.
1924 a. nr. 1062.
- Struckova, Aleksandra Ivani t., v. a.
1920 a. nr. 3523.
- Verevkina, Evdokia, v. a. 19. 3.
1924 a. nr. 278.
- Mitroshina, Marina Vassili t., v. a.
26. 2. 1920 a. nr. 2426.
- Loparev, Ivan Aleksei p., v. a. 17. 11.
1924 a. nr. 683.
- Troms, Otto Mihkli p., v. a. 17. 3. 1920 a.
nr. 3525.
- Fominskaja, Aleksandra Modesti t.,
v. a. 1920 a. nr. 6092.

- Butõrsky, Feodor Peetri p., v. a. 1920 a. nr. 2623.
- Sasonov, Vassili Ivani p., v. a. 19. 6. 1924 a. nr. 164.
- Novikov, Vassili Abrami p., v. a. 1923 a. nr. 633.
- Krasivova, Ljubov Dmitri t., v. a. 1921 a. nr. 7168.
- Murasheva, Aleksandra Aleksandri t., v. a. 24. 1. 1922 a. nr. 9625.
- Apelsinov, Filip Mihaili p., v. a. 13. 3. 1920 a. nr. 77.
- Balabkin, Mihail Aleksei p., v. a. 24. 3. 1920 a. nr. 3528.
- Netto, Adam Adami p., nr. 947.
- Luhia, Moorits, nr. 640.
- Rosenberg, Karl Fritsu p., nr. 17.
- Treimuth, Maj Hansu t., nr. 794.
- Pähn, Jakob Stepani p., nr. 108.
- Meshin, Martin Peetri p., nr. 61.
- Kõiv, Peeter Teo p., nr. 711.
- Varik, Leena (Helene) Johani t., nr. 365.
- Sarapuu, Hans Hansu p., nr. 252.
- Veeber, Elisabeth Augusti t., nr. 42.
- Kais, Johan Karli p., nr. 14.
- Passau, Herbert Jüri p., v. a. Paju vallaval, 1919 a. nr. 56.
- Peterseil, Katta Jaagu t., v. a. Hummulu vallaval, 1920 a. nr. 784.
- Bleibe, Hiip, Jaani t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1921 a. nr. 9485.
- Roosenbladt, Olga Anna t., v. a. Sangaste vallaval, 1923 a. nr. 51.
- Miljan, Jaan Jüri p., v. a. raudteede pol. ülevalt 1919 a. nr. 4513.
- Krantsmann, Mikkell Juhani p., v. a. Mõniste vallaval, 1923 a. nr. 109.
- Lõhmus, Anna Hansu t., v. a. Sangaste vallaval, 1920 a. nr. 885.
- Kuimet, Paul Peetri p., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1923 a.
- Klaus, Karl Jakobi p., v. a. Kaagjärve vallaval, 1919 a. nr. 285.
- Vink, Lydia Jüri t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1919 a. nr. 1350.
- Leepin, Jüri Jaani p., v. a. Valga maak. pol. ülevalt nr. 2008.
- Jürgenson, Magda Karli t., v. a. Kaarepera vallaval, 1919 a. nr. 212.
- Must, Katariina Peetri t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1920 a. nr. 8757.
- Mitrovsky, Minna Jakobi t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt.
- Müller, Amalie Andrese t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt nr. 793.
- Abelkõkk, August Juluse p., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1922 a. nr. 10796.
- Hiiop, Liisa Antoni t., v. a. Sangaste vallaval, 1919 a. nr. 39.
- Jakustandt, Olga Johani t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt.
- Kivi, Lotta Kristjani t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1921 a. nr. 9460.
- Müller, Paula Hansu t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt nr. 7159.
- Assmann, Helene Johani t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1919 a. nr. 581.
- Joonas, Greeta Mattu t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1919 a. nr. 3434.
- Parm, Johannes Otto p., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1922 a.
- Falk, Hugo Eduardi p., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1922 a. nr. 9423.
- Hansi, Liisa Peetri t., v. a. Valga maak. pol. ülevalt 1919 a. nr. 2531.

Kuulutus.

Pärnu maakonna politsei ülem annab teada, et 27 mail 1925 a. kell 10 hommiku müüakse Taali vallas enampakkumise teel

Mari Kukk'e

päralt olev varandus, mis koosneb ühest lehmast, hinnatud 6000 marga peale liikumata varanduse maksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval oksjoni kohal.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus, 6 mail 1925 a. **Jaoskonna ülem.**

Kuulutus

Väike-Maarja politsei jaoskonna ülem annab teada, et 7 juunil 1925 a. kell 10 hommiku müüakse Porkuni vallas „Sepa“ talu krundi peal enampakkumise teel

August Rassi

päralt olev varandus, mis koosneb puuhoonetest — aidast, ladust ja laudast, hinnatud 8000 marga peale, 1922/23 a. ja 1924 a. liikumata varanduse maksu sissenõudmiseks.

Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval. Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 7 mail 1925 a. **Jaoskonna ülem.**

Kõige odavam

kellade, kuld ja hõbeasjade ostukoht. Parandustööd.

Väike Karja tän. 2.

Tallinnas.

P. Eichelmann.

Ostata kuld ja hõbedat.